

Громадянська освіта (основи правових знань)

Дата - 21.04.2020 р. Викладач – Береш О.І.

Тема уроку. Виникнення і зміст демократії. Цінності демократії.

Пояснення матеріалу

Демократія - це народне правління, здійснюване народом задля народу (А. Лінкольн).

Демократія — це організація та функціонування державної влади на засадах визнання народу джерелом державної влади, що передбачає забезпечення прав громадян, участі народу в управлінні державою.

Слово «демократія» походить від грецького слова «демос», що означає «народ», і «кратос», тобто «влада». Отже, під демократією ми розуміємо спосіб правління, який залежить від волі народу («владу народу»). Основою демократії є **свобода і рівність** усіх громадян. Передусім — це рівність перед законами, коли немає жодних особливих прав чи привілеїв для тих чи інших спільнот.

Принципи демократії — безумовні вимоги, які випливають із самої суті демократії і пред'являються до всіх учасників демократичного процесу.

Важливою засадою демократії є наявність загальних рівних і вільних **виборів**. Вибори є демократичними лише тоді, коли вони передбачають альтернативу. У демократичному виборчому процесі необхідною є свобода висловлення своєї думки, різноманітність політичних пропозицій і програм та право на участь у виборах для представників меншин і політичної опозиції.

Демократичні інститути — норми права, організації, об'єднання, що гарантують існування демократичних основ у державі.

Ідея демократії з'явилася ще за античних часів. Цей термін уперше вжив давньогрецький філософ Геродот

Форми демократії

Представницька демократія — сукупність форм організації державної влади, за якої певні важливі рішення щодо управління справами суспільства й держави приймають виборні установи (парламенти тощо).

Обрані народом органи й особи (наприклад, депутати Верховної Ради) керують країною від імені й для народу.

Безпосередня (пряма) демократія — сукупність форм організації державної влади, за якої основні рішення щодо управління справами суспільства й держави схвалюються безпосередньо всіма громадянами на референдумах, виборах, загальних зборах громадян тощо.

Таким чином, громадяни можуть виражати й захищати свої інтереси, брати участь у вирішенні державних і суспільних справ особисто.

Пряма демократія максимально враховує інтереси народу, сприяє подоланню відчуження громадян від влади.

Основні принципи демократії:

1. Суверенітет (народ визнають єдиним джерелом влади).
2. Форма устрою будь-якої організації ґрунтується на умовах рівноправної участі її членів в управлінні та прийнятті рішень більшістю.
3. Визнання принципів свободи, рівності та інших прав людини і громадянина.
4. Періодичні й вільні вибори.
5. Запровадження відповідних процедур та правових гарантій реалізації прав людини в усіх сферах життя суспільства.
6. Контроль з боку суспільства за владою.
7. Участь народу в управлінні державою через своїх представників або безпосередньо.
8. Верховенство права.
9. Поважливе ставлення до закону й порядку.
10. Визнання прав та свобод меншості.
11. Політичний, ідеологічний та економічний плюралізм — право й можливість індивіда чи політичної сили представляти свої інтереси й ідеї в політичному житті та політичному процесі за умови, якщо вони не несуть загрози державному устрою та основам демократії в суспільстві.

Для утвердження демократії необхідна висока політична культура населення.

Завдання для самоопрацювання:

Складіть сенкан зі словом «демократія».

Сенкан – це вірш, що складається з п'яти рядків.

1. Перший рядок – тема (іменник).
2. Другий – опис теми (два прикметники).
3. Третій – називає дію, пов'язану з темою, складається з трьох дієслів.
4. Четвертий рядок – фраза, переважно з 4-х слів, висловлює ставлення до теми, почуття.
5. Останній рядок – одне слово – синонім до слова(теми), ніби висновок вірша.

Домашнє завдання.

1. Опрацюйте матеріал.